

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 44. De Christianis transeuntibus, vel redeu[n]tibus ad ritum
Iudaeorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

affert Ioannes Gerson to. 1. operum, tractatu quodam de erroribus circa artem magicam.

Cum vero in fine singulorum articulorum additur dictio illa: Error. per errorem accipere debemus non quamlibet falsitatem contra philosophiam naturalem, moralem, aut alias humanas artes, sed errorem, & falsitatem contra veritatem fidei catholicae, quam nullo pacto recipit Christiana religio, iuxta id quod diximus supra in hac 2. parte. super. q. 3.

Qui prædicos teneret articulos iudicio Inquisitorum supponeatur.

Quicumque ergo scienter aliquem ex his articulis teneret ac profiteretur, iudicio Inquisitorum hæretica prauitatis. peul dubio esset subiectus: tametsi enim generalia studia veluti Parisiense, Salamanticense, Bononiense, aut similia non habeant potestatem iudicandi certo & infallibiliter de fide, ita ut eorum definitionibus omnino ab omnibus sit parendum: nec propterea dicenda sit hæretica aliqua propositio, quia definitioni alicuius Vniuersitatis contradicit, at suspecta saltem de hæresi eo nomine haberi poterit, quod determinationi alicuius catholicae & insignis academice, seu vniuersitatis opponatur, ut recte iudicio nostro docuit Alfonso Castrus lib. 1. c. 5. de iusta hæret. punitione.

Huc etiam spectat rescriptum Sixti IIII, incipiens: Nunciatum est nobis. & aliud Leonis X. incipiens: Alias ad petitionem. item aliud Hadriani VI. incipiens: Dudum uti nobis exponi fecisti, in quibus agitur de hoc argumento, quæ in fine huius oris habentur impressa.

QVÆSTIO XLIIII.

De Christianis transeuntibus, vel redeuntibus ad ritum Iudæorum.

SVMMARIVM.

- 1 Christiani transeuntes ad Iudaismum vt hæretici sunt iudicandi.
- 2 Et horum fautores censendi fautores hæreticorum.
- 3 Etiam si Iudæi sint, & ideo ab Inquisitoribus puniendi.
- 4 Nicolai IIII. litteræ contra prefatos.
- 5 Quo pacto intelligatur quis ad ritum Iudæorum transire.
- 6 Ritus redeuntium ad Iudaismum.
- 7 Ritus transeuntium à Christianismo ad Iudaismum.

Vadagesima quarta quæstio est: Christiani, qui ad ritum redeunt seu transeunt Iudæorum, & Christiani & Iudæi, qui talibus, qui ad huiusmodi redierint vel transferint, ritum dederunt consilium, auxilium, vel fauorem; an omnes isti sint velut hæretici iudicandi, sic quod Inquisitoris hæreticorum sint subiecti iudicio?

Ad hanc respondemus, & dicimus tria.

- 1 Primum est: quod Christiani, qui transeunt ad ritum Iudæorum, & conuersi ex Iudæis, effecti Christiani, qui postmodum ad dictum ritum execrabilem reuertuntur (quia illi dicuntur transire, & isti redire) tam isti, quam illi, cum fidem abnegauerint Christi, ad quæ se obligauerant in baptismo, hæretici sunt habendi, & vt tales iudi-

ca candidita quod si volunt redire à ritu Iudæorum, atque sectam abiurare, & satisfactione congrua exhibere, vt penitentes hæretici sunt ad misericordiam admittendi: si autem nolint redire, & ritum Iudæorum atque sectam abiurare, & satisfactionem congruam exhibere, vt impatientes hæretici, per Prælatos & Inquisitores seculari brachio sunt relinquendi, animaduersione debita puniendi. Et est casus planus de hæret. lib. 6. ca. Contra Christianos.

2 Secundum est: quod Christiani, qui talibus, qui transferint, vel redierint ad dictum ritum execrabilem Iudæorum, præstiterunt consilium, auxilium, vel fauorem, hæreticorum fautores sunt iudicandi. patet per allegatum cap. Contra Christianos, quod hoc dicit plane. Nam sic transeuntes & redeuntes sunt hæretici: ergo eis in hoc fauentes, hæreticorum sunt fautores.

3 Tertium est: quod Iudæi, qui talibus transeuntibus vel redeuntibus dederunt ad hoc consilium, auxilium, vel fauorem, quod transferent vel redirent ad prædictum ritum: tales inquam Iudæi fautores hæreticorum sunt iudicandi: & vt tales per Prælatos & Inquisitores puniendi.

Et licet alleg. c. Contra Christianos, hoc non dicat plane, sequitur tamen in genere de prædictorum fautoribus; non exprimendo si Iudæi vel Christiani fuerint fautores huiusmodi. Tamen Nicolaus IIII. in Extrauagante, Turbato corde, clarius hoc dicit loquens in specie de Iudæis; dicit enim sic.

Turbato corde audiuius, & narrauius, quod non solum quidam de Iudæis cæcitate errore, ad lumē fidei Christianæ conuersi, ad priorem reuersi esse per fidiam dignoscuntur; verum etiam quamplurimi Christiani, veritatem catholice fidei abnegantes, se damnabiliter ad ritum Iudæicum transtulerunt; quod tanto magis reprobum fore cognoscitur, quāto ex hoc Christi nomen sanctissimum, quadam familiaritate, securius blasphematur. Cui autem huic pesti damnabili, congruis, & festiuis deceat remedijs obuiare, vniuersitati vestra per Apostolica scripta mandamus, quate nos infra terminos vobis ad inquirendum contra hæreticos auctoritate sedis Apostolicæ designatos, super præmissis, tam per Christianos, quam etiam per Iudæos, inquisita diligenter & sollicitè veritate, contra omnes, quos talia inueneritis hæcenus commisisse, ac committere in futurum, tanquam contra hæreticos, contra fautores quoque, receptatores, & defensores eorum, tanquam contra fautores receptatores, & defensores hæreticorum procedere studeatis Iudæos autem, qui Christianos vtriusque sexus, ad eorum ritum execrabilem induxerint

rint, aut inueneritis de cetero inducentes, pœna debita punitatis: Contradictores per cœsuram Ecclesiasticam, appellatione post posita compescendo; inuocato ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij sœcularis. Datum Romæ † Nonis Septe mbris, Pontificatus nostri anno primo.

Qualiter autē intelligatur, quod quis redeat, vel transeat ad ritum Iudæorum, non est intelligendum secūdm quod exponit Bartholomæus Raymundi super allegato cap. Contra Christianos, scilicet quod balneetur: & locus in quo fuit sanctum chrisma positum, abradatur, & similia, prout ponit: Nam hoc non est transire, vel redire ad ritum Iudæorum, sed viuere secundum ritum: unde positum quod Christianus, vel Iudæus ad fidem Christi conuersus sine prædicto ritu efficiatur Iudæus, seruando eorum cœremonias, solemnitates, & festiuitates, & credat prout ceteri Iudæi, vere dicitur ad ritum Iudæorum transisse, vel rediisse.

Intelligendum ergo est, ad ritum Iudæorū aliquem rediisse, vel transiisse, cum eorum cœremonias obseruat: solemnitates eorum, & festiuitates celebrat, & cetera facit quæ Iudæi communiter facere sunt allueti.

Qualis autem est ille ritus, secundum quem illi, qui prius fuerunt Iudæi, & post Christiani, & iterum post redeunt ad Iudaismum, seu Iudæorum ritum: considerandum quod talis est.

Nam ille, siquidem qui debet reiuuauare, requiritur seu interrogatur ab aliquo ex Iudæis præsentibus, si vult facere Teuilâ, in hebræo, quod est dictum in latino, si vult facere balneationem, seu lotionem, seu balneum in aqua corrente, vt efficiatur Iudæus: Ille autem respondet quod sic: & tunc illæ Iudæus, qui præest, dicit geidē in hebræo: וְשִׁוּבָא בְּאֵל תְּשִׁוּבָא, quod est dictum in latino, reuertaris à statu peccati: & post hæc ille exiit ex toto, & quādoque balneatur in aqua calida, & tunc Iudæi fricant eum fortiter cum arena per totum corpus, sed maxime in frōte, & in pectore, & in manibus: in illis videlicet locis, in quibus in baptismo fuit positum sanctū chrisma: postmodum vero abraduntur omnes unguens illius de manibus, & pedibus vsq; ad sâguinē: Item radunt caput illius, & postmodum ponunt eum in aqua fluuij curentis, & faciunt illum facere immersionem de capite, in aqua illa tribus vicibus, & post dictam immersionē dicit orationem talem Benedictus dominus Deus rex sœculorum, † qui præcepisti nobis sanctificari super istam aquâ seu balneum, quod vocatur Teuilâ in hebræo. Quo facto, ille egreditur de aqua, & induitur noua camisia, & braccis recentibus, & omnes Iudæi præfentes osculantur eum, & imponitur sibi communiter illud, quod prius habuerat ante baptismum.

Item ille, qui sic reiuuauatus est, requiritur, & cõsuetur legem Moyfi, & promittat se eâ tenere, & seruare, & secundum eâ viuere de cetero: Item quod abneget baptismum, & fidē Christi,

A & Christianorum: nec de cetero eam teneat, aut seruet, & ille ita promittit se seruare legem, & abnegat baptismum, & Christi fidem: postmodum vero datur eidem charta seu instrumentum testimoniale ad omnes alios Iudæos, vt sic possint eū recipere, & confidere de eodem, & benefaciant ei: & extunc viuunt, & cõuersatur vt Iudæus, & in greditur scholam seu synagogam Iudæorum.

7. Qualis autem est ille ritus, secundum quem illi, qui alias non fuerunt Iudæi, recipiuntur ad Iudaismum, considerandū est, quod est idem qui prius, nisi q̄ prædicti non circūciduntur, quia iam sunt: unde aliter circūcidunt Iudæi pueros suos, & aliter Christianos, siue pueros siue adultos, quia circūcidendo Christianos, adultos seu pueros, sciunt eis pellem desuper semplē, & nō per totum circulum, sicut faciunt in pueris suis Iudæis; ad hoc vt sit distinctio inter eos.

COMMENT. LXIX.

DE materia huius quæstionis agunt Canonistæ in c. contra Christianos. de heret. lib. 6. Locutus in opere iudiciali verbo, apostata, num. 3. ubi penitus sequitur hic Emericum. idem per omnia Regpertorium inquisitorum verbo, Reiuuauantes, & Calderinus tracta. de forma procedendi contra inquisitos de heresi, in rubrica, De his qui condemnantur vt heretici. Tabienfis in summa verbo, inquisitor. §. 3. l. 3. 2. 33. Squillacensis tract. de fide catho. cap. 46. & in legibus Hispaniæ septipartitis. par. 7. tit. 24. li. 7. Alfonso Caslruus li. 1. c. 23. de iusta hereti. punitio. Ioannes Rojas tracta. de heret. par. 1. nu. 557. & sequen. Conradus Brunus, lib. 4. de heret. c. 2. Gondissalvus tract. de heret. q. 9. nu. 11. & alij quos omitto.

Ac de his nulla est dubitatio, quin iurisdictioni Inquisitorum subiiciantur: sunt enim non modo heretici, verū, & apostatae iudicandi, cum in totum deserant fidem Christi, & sectam penitus execrabilem, & omnino à religione Christiana diuersam profiteantur. de quibus propria disputatio est infra §. 49.

Iam quæ hæc quæstione dicuntur de potestate Inquisitorum procedendi aduersus Iudaizantes, locū habent etiam si reiuuauantes fuissent baptizati dū essent infantes, aut metu mortis, dummodo nō fuissent baptizati absolute coacti. textus in dicto c. contra Christianos. ibi: Etiam si huiusmodi redeuntes dū erant infantes, aut mortis metu, non tamen absolute, aut præcisē coacti baptizati fuerūt. hæc ibi. notatque ibidem glossa, Geminianus, & alij. Bernardus in lucerna Inquisi. verbo, Iudæi. §. 2.

Cum his tamen qui reiuuauant dum sunt infantes, mitius est agendum, quam cū adultis quia etati parciatur, vt dixi par 1. super l. si quis. C. ne sanctum baptis. iteretur. vers. si tamen criminis capax.

Ita quod si volūt redire a ritu Iudæorū, &c.] **L**ocus emendatus. **B**arconēsis impressus hic erat mutilus, nam post illa verba: Hæretici sunt habendi, & vt tales iudicandi. statim sequebatur: Ita quod si nolint redire, & ritum Iudæorum atque sectam abiurare, &c. Nos tamen ex tribus manuscriptis illa supplementimus. Ita quod si volunt redire à ritu Iudæorū atq; sectam abiurare, & satisfactionem congruā exhibe-

Reiuuauantes potestati Inquisitorū subdantur.

Locus emendatus.

exhibere, vt poenitentes haeretici sunt ad misericordiam admittendi.

Iudaei ratione delicti supponuntur in diebus ecclesiasticis,

Terrium est, quod Iudaei, qui talibus, transeuntibus, &c. Nam ratione delicti Iudaei subiiciuntur foro Ecclesiastico, quamuis non sint de Ecclesia idem prouidentur Locutus verbo, A postulat, nu. 3. Bernardus Comensis in Lucerna Inquisitor. verb. Iudaei. §. 1. Repertorium Inquisitor. ver. Iudaeus. §. item Inquisitor. ver. & ibi dicunt Doctores. quibus accedit Ancharanus consil. 15. incipien. Spiritualis Iudex. Calderinus consil. 2. incipiente: Iudaeus dolosus. tit. de Iudaeis. & Oldradus consil. 36. incipien. Inscripti sunt articuli. Zabarella in Clemen. 2. §. 1. de haeret. Cardinalis Alexandrinus in cap. nulla, distin. 54. ubi expressè assertit, Iudaeos in casibus, in quibus Christiani contrariantur, vel eos ad obseruandum suos ritus inducunt, iuri canonico, & iudiciis Ecclesiasticis subiectos esse. Idem tenuit Imola in Clemen. ex graui, de vsuris. ver. vltorius quero an Iudaei asserentes. & Caepegus ad Zanchinum, c. 36. versi. De liquit contra fidem nostram. & eleganter Squillacensis tracta, de fide catho. cap. 46. tradunt Ioannes Andr. Germinianus, Francus, & ceteri communiters, in cap. contra Christianos, de haeret. lib. 6.

Tam quot & quibus casibus Iudaei & alij infideles subiiciantur Inquisitorum potestati luculenter declarauit Sanctissimus dominus Gregorius Papa XIII. rescripto quodam incipien. Antiqua Iudaeorum, anno Domini MDLXXXI.

Iudaei inducentes Christianos ad iudaismum, vt fautores haereticorum plesti possunt.

Tales inquam Iudaei fautores haereticorum sunt iudicandi, & vt tales per prelatos, & Inquisitores puniendi. His verbis apertissime indicat Emericus Iudaeos inducentes Christianos ad iudaismum plectendos esse poenis fautorum haereticorum, quod non est absurdum, quamuis enim re vera proprie fautores haereticorum dici non possint, cum in eos non cadat haeresis, nec propterea haeresis fauoria, quia baptizati non sunt, at large non modo fautores, uerum sectatores haereticorum, seu uerius apostatarum dici possunt, vt optime scripsit Ioannes Andr. in dicto cap. contra Christianos.

Franciscus Squillacensis tracta, de fide catho. ca. 46. nu. 2. in casu huius questionis poena arbitraria puniendos, dicit, ex quo poena certa per leges non est statuta, per regulam in capitulo de causis, de offic. delega. quod etiam uidetur indicare rescriptum Nicolai IIII. Turbato corde. quod hic recitat Emericus, in quo circa finem dicitur: Poena debita puniatis, quamuis enim nomine poena debita intelligamus poenam a iure praescriptam, at ubi sancta non est, poenam arbitrariam a iudice debite pensatis circumstantijs imponendam, accipimus, iudex enim legibus deficientibus, ne delicta maneant impunita, legibus sufficitur.

Quibus poenis plectendi Iudaei inducentes Christianos ad iudaismum.

Zanchinus tamen tract. de haeret. c. 36. nu. 4. Repertorium Inquisitor. verbo, Iudaeus. §. sed circa praedicta. Syluester in sum. verbo, Iudaeus, q. 5. quatuor poenas videntur numerare, priuationem communionis cum Christianis, pecuniariam, carceres, & verbera quae colliguntur ex cap. ita quorundam. in fine extra de Iudaeis. ex c. postulasti. de Iudaeis. ex cap. in in Archiepiscopatu. de rapro. & ex. c. sepe. 28. q. 1. neque ab his puto recedendum.

Sed si atrox sit scelus a Iudaeo, uel alio infideli contra fidem patratum, acrior poena eis imponi poterit, ac etiam relinqui poterunt curiae seculari: nam quoties poena relinquitur arbitrio iudicantis, si crimen sit ingens, iudex arbitrium extendere potest usque ad mortem, vt est gelosia communiter recepta in §. in summa. verbo, extraordinaria. In §. lit. de iniuriis. Decius in cap. ex litteris, de constituto. & alij quos omitto consulto. postea vero indices seculares ultimo supplicio eos afficient. argumento l. 2. & l. quis Christianam. C. de iudaeis.

Illud hic non est omitendum, quod optime tenet Squillacensis tracta, de fide catho. cap. 46. circa finem, quod quando Iudaei in his causis ad fidem sectantibus sunt puniendi, non potest Episcopus sine Inquisitore, aut vice versa punire, sed simul interuenire debent quemadmodum in condemnandis haereticis cautum est in clemen. 1. §. duro tamen, de haeret. & haec sententia videtur mihi tutissima, & propterea penitus obseruanda.

Nam autem puniendus sit Iudaeus si transierit ad sectam Sarracenorum docet Oldradus consil. 11. incipien. Iudaeus transiit. cuius dicta ob breuitatem non expendo.

Item an & qualiter sint puniendi Iudaei si infideles alterius sectae inducant ad iudaismum, canonice est a Joanne Castelle rege gra MCCCCXVIII. & refertur in collectione legum Hispaniae Catholicae Regis nostri Philippi II. lib. 1. tit. 1. de sum. Trinita. & fide Catho. lib. 6.

Turbato corde) Refert etiam Campogius apud Zanchinum, c. 36. ubi eam tribuit Gregorio X. & Repertorium verbo, Regiudaeizantes. §. sed est praestio. Sed nihil refert, potuit enim ita primum canonice Gregorius X. idemque postea innouare Nicolaus IIII. quod sepius contingit. eiusdem quoque extrauagantis meminit Ioannes Andr. & alij in cap. contra Christianos, de haeret. lib. 6.

Pontificatus nostri anno primo. Post haec verba, in tribus codicibus manuscriptis subsequitur haec periodus: Similes litterae Apostolicae habentur de Sarracenis mutatis mutandis, & incipiunt: Admodum, & sunt Gregorij. XI. Sed nos secuti Barcinone impressum, ea omisimus, credentes adnotatorem alicuius esse, quae ex margine in contextum irruerit: nam illae litterae questione sequenti referuntur. f. Si vult facere Teuila in Hebraeo. Hic locus in omnibus codicibus erat deprauatus; nam Barcinonensis, Bononiensis, & codex Cardinalis de Gandara ita habet: Si vult facere Tiniila. Sabellanus ita: Si vult facere Tiuilam. sed nos ex consuetudine, & ritu Hebraeorum ita correximus, & restitimus, vt est impressus: Si vult facere Teuila. obseruandum est autem, non quamcunque lotionem, qua Hebraei se solent lauare, aut purificare intra domum suam, vocari Teuila, sed solum eam quae fit in aqua currenti, & naturaliter scaturienti, quod etiam hodie ubique obseruatur, praesertim in purificandis feminis menstruo, aut menstrui quacunque significatione pollutis, non enim prius viris unguuntur, quae fecerit Teuila. hic locus apud Vmbertum in opere iudiciali verbo, Tiniila, eisdem verbis legitur etiam corrupte.

g Dicit

reli- g Dicit eadem in Hebræo, Baal Tesciuua.]
 Hic quoque locus in omnibus exemplaribus erat me-
 dosus in Barcinonensi ita Baal tulsima. in Bononi-
 si, Celsura. in Sabellano, Celsura, in codice Cardi-
 nalis dei Gambara. Celsura, quem nos etiam edocti
 consuetudinem & linguam Hebræorum, ita restitui-
 mus ut est impressus, est autem hic modus dicendi
 consuetus & familiaris apud Hebræos, quo quadam
 animi letitia indicant latibundi hominem peniten-
 tem & conuersum, cum relicta religione Christi-
 ana, aut nefarijs seclis, ad legem reuertitur, seu con-
 uertitur, hinc etiam locum corruptum inuenies apud
 Umbertium Locatū in opere iudiciali, verbo, T imila.
 h. Et imponitur nomen sibi communiter illud, B
 quod prius habuerat ante baptismum.] Si quis er-
 go Iudæus effectus Christianus retinet nomen iu-
 daicum antiquum, ac eo post baptismum, assumptū
 vitatur, ex hoc argueretur amor & affectus erga iu-
 daismum, eumque approbare præsumeretur: ita do-
 cet valde singulariter Crauetta consil. 73. incipien-
 Dicendum videretur, nume. 14. & sequen. quem se-
 quitur Franciscus Viuus lib. 2. communium opinio-
 num, opinione 193. versic. & nomen turpe est de-
 mum tanta infamia, ratio Crauetta potissima est:
 quoniam valet, inquit, argumentum ex reliquijs præ-
 cedentibus desumptum, argumento cap. accusatores,
 vbi glossa. 2. q. 5. Joannes Anania consil. 17. faciunt
 tradita per Felysum in e. qua in Ecclesiastarum, de cō-
 sit. quem retulit Iason l. si ita stipulatus, s. Cryso-
 stomus, de verbor. obligat. & huic opinioni assencior
 libentissimè: qualis autem suspicio hinc oriatur, non
 potest à nobis certa regula definiri, sed personarum
 & circumstantiarum habita ratione indagandum
 erit. Hæc autem suspicio tunc cessaret, cum in bap-
 tismo retinere Iudæus, cum efficitur Christianus, illud
 nomen, quo vocabatur existens Iudæus, ut si Jo-
 seph, Simon, aut similibus etiam apud Christianos
 visitatis vocaretur, eaque retineret: tunc enim ex
 hoc solo non insurgeret Iudæismi suspicio.

His vero qui ad catholicam fidem conuertuntur
 sue ex Iudæorum, sue ex aliorum infidelium perfi-
 dia, iubendum est, ne nominibus antiquis quibus in
 sua seclā utebantur, appellentur, sed uocentur nomi-
 nibus usitatis Christianorum, quod cauit in Hispania
 Catholicus Rex Philippus II. in collectione legum
 Casella lib. 8. tit. 2. de los Iudios y Moros. l.
 13. §. 10.

Rursus præcipiendum est eisdem ne ueteres sua-
 rum seclārum ritus obseruent, sicut dispositum est
 in Concilio Lateranen. sub Innocentio III. c. 70. &
 refertur in c. Quidam, extra de apostat.

De originarijs seu antiquis Christianis quæstio
 etiam est, An & ipsi talem suspensionem incurrant
 si nominibus Iudæorum appellentur? & sane iudi-
 cio meo consultius facient, si nominibus Sanctorum
 noui testamenti uocentur, quod si nominibus Iudæo-
 rum panis in solitis apud Christianos, & iniusta
 rit utantur, fortassis causam præbebunt saltem suspi-
 cendi quod ab Hebræis originem ducant.

Vnde aliter circuncidunt Iudæi pueros suos,
 & aliter Christianos, &c.] In uetusto illo codice
 membræneo bibliot. hec Vaticane, quo sepe sum usus
 ad nostros locos obscuros huius operis illustrandos,

A hæc prorsus leguntur, quæ hic tradit Eymericus de
 discrimine circuncisionis, egerum a peritissimis Ra-
 binis & Iudæis & conuersis ex Iudæis Roma dicit
 hæc scribo, accepit, hoc nusquam obseruari apud eos,
 nec scire se aliquando hæc fuisse obseruata: immo
 aiunt non putari uere Iudæum eum, cui tota prepu-
 tij pellis abscisa non esset.

QVÆSTIO XLV.

De Christianis transeuntibus ad se-
ctam Sarracenorum.

SVMMA RIVM.

- 1 Christianismo ad Sarracenorum ritus desin-
cipientes, heretici sunt habendi.
- 2 Præstantes eis fauorem sunt hereticorum fau-
tores.
- 3 Atque ut tales puniri debent, etiam si Sarraceni
fuerint.
- 4 Gregorij XI. litteris, de his omnibus, puniendis,

Vadragesima, quinta quæstio est
 Christiani, qui ad ritum redeunt
 seu transeunt Sarracenorum, & Chri-
 stiani & Sarraceni, qui talib. q ad
 huiusmodi redierint, vel tranferint

ritum, dederunt consilium, auxilium, vel fauore,
 an omnes isti sint velut heretici iudicandi, sic, q
 Inquisitoris hereticorum iudicio, sint subiecti?

Ad hæc respondemus, & dicimus tria sicut in
 quæstione de Iudæis proxime dicta.

- 1 Primum est, quod tales transeuntis vel redeun-
tes ad ritum Sarracenorum, heretici sunt habendi,
 arg. extra de heret. lib. 6. Contra Christianos,
 nam fidem Christi abnegarunt, & seclā
 peruersam Sarracenorum sibi elegerunt.
- 2 Secundum est, quod Christiani eis præstantes
 ad hoc consilium, auxilium, vel fauorem, fau-
 tores hereticorum sunt habendi, & ut tales per præ-
 latos & Inquisitores puniendi, arg. alleg. c. Con-
 tra Christianos. Nam taliter transeuntis & re-
 deuntis sunt heretici: ergo eis præstantes consi-
 lium, auxilium, & fauorem, hereticorum sunt
 fautores veri.
- 3 Tertium est, quod Sarraceni præstantes præ-
 dictis (ut transeant vel redeant ad talem ritum
 seu seclā) consilium, auxilium, vel fauorem, fau-
 tores hereticorum sunt, & ut tales puniendi per
 prælatos & Inquisitores sunt, ut expresse deter-
 minat dominus Gregorius Papa XI. in extraua-
 gante, Admodum dolenter, tenoris sequentis.

4 Admodum dolenter audiuius, &
 A narrauimus, quod non solū quidā
 de Sarracena impietate ad Christianam
 fidem conuersi, ad eandem sunt impietate
 tem reuersi; verum etiā quamplurimi Chri-
 stiani, ueritatem fidei abnegantes, se dam-
 nabiliter ad Agarenorum perfidiam tran-
 stulerunt: quod tanto magis reprobum
 fore

Extravag. do-
mini Grego-
rii xi.